המרבה במעשרות. המפריש אחד ממאתים שמנה מרובעה למחולין בלבד זה ומדד ממיתים למעשר: **מעשרותיו מקולקלין.** לטבל ומעשר מעורבין זה בזה שהכרי כולו טבל וכשמנה מרובעה למחולין לא היה לו ליטול מן הכרי למעשר אלא חצי מדה ממיתים והוא הפרישׁ מדה שלמה ושם מעשר לא חל עליו אלא כפי חשבון ומצא שהשאר טבל ואסור לכל אדם עד [מ] שיתקנה ושם ליתא לכל שאינו בזה אחר זה אינו בבת אחת ושם כלל למעלה מיתרותיו מתוקנין ומה חל שם מעשר אפי' לפי חשבון הרי אינו בזה אחר זה שאם הפריש פעם אחת וחזר והפריש לא היה שם מעשר חל על האחרון: **דאם אמר תקדש פלגא פלגא דחיטתא קדשה.** הלכך כשהפריש בבת אחת יותר מכשיעור יש לו למעשר לחול על כל חטה וחטה לפי חשבון ואיכא למימר דנתפשטו כולהו לפי חשבון אבל גבי אחיות ליכא למימר נתפשטו קצת קידושין לכל אחת וחצי: **דלישא נחלקין.** כשמנה מרובעה אינו יכול להוציא שיש ולומר חצי כל אחד יהא מעשר ויקרב לחלקין וליתא נמי דזה אחר זה שאחר שקרב לעשירי עשירי [ס] וחזר וקרב לאחד עשר עשירי חילו קדוש: **ואחד עשר מעורבין.** אחד מהן מעשר גמור אבל חילו ידוע ליזה הוא והשני שם שלמים עליו כדין אחד עשר שקרב עשירי אחר שטעה וקרב לעשירי תשיעי דקי"ל שהוא שלמים כלקמן אלו הוי נמי שלמים שהכרי אחד עשר זה אף הוא אחר קריבת תשיעי נקרב עשירי והרי הן מעורבים וירעו עד שיסתאבו [פ] ויבוא בהמת חולין ויאמר כ"מ שהן שלמים יהא מחולל על בהמה זו ויקרב זו שלמים והשנים נאכלין בשעתם שמיהם קידושין שאין מסורין לביאה רבא אמר לא הוו קידושין. פי' בקונטרס לכתיב ובעלה בבעינן לחויין לביאה וקסבר דהא חייבי לחוין ליכא ותפסי בהו קידושין [פ] לכך נראה לפרש קידושין שאין מסורין לביאה כלומר שחיסור ביאה ע"י קידושין והיינו היכא דקידש אחת מאחיות מחוקים ומעשרות שהיה כל אחת מהן מותרת ועכשיו ע"י הקידושין נאסרו שחיסור ביאה לא נהא חייבי לחוין ליכא ותפסי ע"י הקידושין שהרי מקודש לכן נאסרו בביאה כמו אחת מהן

[א] **המרבה במעשר פירותיו מתוקנים ומעשרות מקולקלין** ואמאי נימא כל שאינו בזה אחר זה אפי' בבת אחת אינו אמר ליה שאני מעשר דאיתיה לחצאים דאי אמר [ב] **תתקדש פלגא** [ג] **דחיטתא והרי מעשר בהמה דליכא לחצאין וליכא בזה אחר זה**

[ג] **ואמר** [ד] **רבא** [ה] **יצאו שנים בעשירי וקראן עשירי עשירי ואחד עשר מעורבים זה בזה** [ו] **שאני מעשר בהמה דאיתיה בטעות** [ז] **דתנן** [ח] **קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי שלשתן מקודשין הרי תודה דליתא בטעות וליתא נמי בזה אחר זה ואיתמר** [ט] **תודה שנשחטה על שמונים חלות חזקיה אמר קדשי לה ארבעים מתוך שמונים ור' יוחנן אמר** [י] **לא קדשי לה ארבעים מתוך שמונים לאו איתמר עלה אמר** [כ] **ר' יהושע בן לוי** [ל] **הכל מודים כל היכא דאמר קדשי לה ארבעים מתוך שמונים קדשי לא יקדשו ארבעים אלא אם כן קדשי שמונים לא קדשי לא נחלקו אלא בסתם מר סבר לאחריות קא מיכוון ומר סבר לקרבן גדול קא מיכוון ורבא למה ליה לשנויי כרבה תיפוק ליה קידושין שאין מסורין לביאה נינהו לדברי דרמי בר חמא קאמר:**

[מ] **איתמר קידושין שאין מסורין לביאה אביי אמר** [נ] **הוו קידושין רבא אמר לא הוו קידושין אמר** [ס] **רבא בר אהינא אסברא לי** [ע] **כי יקח איש אשה ובעלה קידושין המסורין לביאה הוו קידושין קידושין שאין מסורין לביאה לא הוו קידושין תנן המקדש אשה ובתה או אשה ואחותה כאחת אינן מקודשות הא אחת מאשה ובתה או מאשה ואחותה מקודשת ואמאי קידושין שאין מסורין לביאה נינהו תיובתא דרבא אמר לך רבא ולטעמיך אימא סיפא מעשה בחמש נשים ובהן שתי אחיות וליקט אחד כלכלה של תאנים ושלהן היתה ושל שביעית היתה ואמר הרי כולכם מקודשות לי בכלכלה זו ואמרו חכמים אין אחיות מקודשות אחיות הוא דאינן מקודשות הא נכריות מקודשות ה"ד אילימא דאמר** [פ] **כולכם קני** [צ] **את וחמור הוא ואת וחמור לא קנה אלא**

קידושין שאין מסורין לביאה רבא אמר לא הוו קידושין. פי' בקונטרס לכתיב ובעלה דבעינן לחויין לביאה וקסבר דהא חייבי לחוין ליכא ותפסי בהו קידושין [פ] לכך נראה לפרש קידושין שאין מסורין לביאה כלומר שחיסור ביאה ע"י קידושין לפרש קידושין שאין מסורין לביאה כלומר שחיסור ביאה ע"י קידושין

המרבה במעשר פירותיו מתוקנים ומעשרות מקולקלין ואמאי נימא כל שאינו בזה אחר זה אפי' בבת אחת אינו אמר ליה שאני מעשר דאיתיה לחצאים דאי אמר [ב] תתקדש פלגא [ג] דחיטתא והרי מעשר בהמה דליכא לחצאין וליכא בזה אחר זה

ואמר [ד] **רבא** [ה] **יצאו שנים בעשירי וקראן עשירי עשירי ואחד עשר מעורבים זה בזה** [ו] **שאני מעשר בהמה דאיתיה בטעות** [ז] **דתנן** [ח] **קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי שלשתן מקודשין הרי תודה דליתא בטעות וליתא נמי בזה אחר זה ואיתמר** [ט] **תודה שנשחטה על שמונים חלות חזקיה אמר קדשי לה ארבעים מתוך שמונים ור' יוחנן אמר** [י] **לא קדשי לה ארבעים מתוך שמונים לאו איתמר עלה אמר** [כ] **ר' יהושע בן לוי** [ל] **הכל מודים כל היכא דאמר קדשי לה ארבעים מתוך שמונים קדשי לא יקדשו ארבעים אלא אם כן קדשי שמונים לא קדשי לא נחלקו אלא בסתם מר סבר לאחריות קא מיכוון ומר סבר לקרבן גדול קא מיכוון ורבא למה ליה לשנויי כרבה תיפוק ליה קידושין שאין מסורין לביאה נינהו לדברי דרמי בר חמא קאמר:**

[מ] **איתמר קידושין שאין מסורין לביאה אביי אמר** [נ] **הוו קידושין רבא אמר לא הוו קידושין אמר** [ס] **רבא בר אהינא אסברא לי** [ע] **כי יקח איש אשה ובעלה קידושין המסורין לביאה הוו קידושין קידושין שאין מסורין לביאה לא הוו קידושין תנן המקדש אשה ובתה או אשה ואחותה כאחת אינן מקודשות הא אחת מאשה ובתה או מאשה ואחותה מקודשת ואמאי קידושין שאין מסורין לביאה נינהו תיובתא דרבא אמר לך רבא ולטעמיך אימא סיפא מעשה בחמש נשים ובהן שתי אחיות וליקט אחד כלכלה של תאנים ושלהן היתה ושל שביעית היתה ואמר הרי כולכם מקודשות לי בכלכלה זו ואמרו חכמים אין אחיות מקודשות אחיות הוא דאינן מקודשות הא נכריות מקודשות ה"ד אילימא דאמר** [פ] **כולכם קני** [צ] **את וחמור הוא ואת וחמור לא קנה אלא**

[קנ] **לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר שבא אחריו** של זה קרא עשירי (עד) שלשתן מקודשין ושוה המשנה תשיעי נאכל כמותו והעשירי מעשר ואחד עשר קרב שלמים וילף לה מקרבי הלכך כי היכי דאחד עשר על הטעות חל ומי כי נפיק אחד עשר בהדיה ולא הפסיד העשירי את שמו בכך אבל קידושין לית להו בטעות חילו [פ] **זה אחר זה בכל מקום שחילו. דליפנו בטעות.** שאם שחט תודה על הרבעים חלות ומכוון לשמונה ונמלכו לבנות אחילן חותן שבעתה לא קדשו (מיר דף לא.). הקדש טעות ב"ש מועלין הקדש וב"ה מועלין אין מועלין הקדש: **וליפנו זה אחר זה.** שאם שחטה על הרבעים חלות וחזר ואמר על הרבעים אחרות יקדשו גם אלו עם אלו לא קדשו שהתודה טעונה הרבעים חלות כדאמרינן במנחות (דף עו.) ושמיטת הזבח מקדשתן קדושת הגוף כדאמרינן התם (דף עח:) קרבנו על זבח מלמד שאין הלחם קדוש אלא בזמן שהזבח קרב על חלות לחם חמץ יקריב קרבנו וגו': **על שמונים חלות. הבית אלונה לעזרה שמונים: קדשו ארבעים מתוך שמונים.** ויוצא ידי תודתו והשם מפרש היכי [פ] מתאכלים: **לא קדשו.** קח סלקא דעתך בדרבה פליגי דאמר כל שאינו בזה אחר זה אינו בבת אחת ומקשי לה מדחזקיה שהיה רגיו של ר' יוחנן כדאמרינן (ג) בעירובין (דף כד.) גבי סנדל שנפסקה אחת מתרסיותיו: **היכא דאמר וכו'.** כלומר היכא דלא נתכוון שיקדשו אלא ארבעים ואת השאר לאחריות שאם יאבדו או יטמאו אלו יהו אלו תחתיהן: **לא יקדשו.** כלומר לא נתכוון שיקדשו ארבעים אלא שמנים שבדקנוהו ואמר [ר] (לכולכם) נתכוונתי: **לא קדשו.** כדרבה דכל שאינו בזה אחר זה אינו בבת אחת: **בסתמא.** שאחט סתם ולבו לו: **לאחריות מכוון.** ולא היה בלבו אלא על ארבעים: **קרבן גדול.** ועל כולם היה לבו: **ורבא למה ליה לאוושי.** לעיל טעמא דמתני' דקתני אינו מקודשת כדרבה: **תיפוק ליה.** דאפי' לא קידש אלא אחת מהן אלא שלא פירש אילו היא אית ליה לרבא דאינה מקודשת דקידושין שאין מסורין לביאה הן שאין יודע אילו אינה מהן אחות אשה ומשעיינו ליה לרבא דאמר לקמן קידושין שאין רוצין לביאה אינן קידושין: **לדבריו דרמי בר חמא קאמר לה.** לדידך דליפת ליה מהאי קרא לא תוקמת לקרא בבת אחת דקאית ונכרתו אלא מוקמי לזה אחר זה והדר תיפוק לך בבת אחת דמתני' מיירי וכיון משום דרבה: **תיפוק ליה.** קידושין שאין מסורין לביאה גרסי: **קידושין שאין מסורין לביאה.** קידש אחת מאחיות ולא פירש [פ] אילו הן יכול ליאסר אחת מהן דאמר זו היא אחות אשתו: **כר אהינא אסברא לי.** הבינני דבר זה איכוונתי להבינו לו ראיה מן התורה: **כי יקח איש.** דהיינו קידושי כסף דגמרינן להו (לעיל דף ב.) קיחה קיחה וכתיב ובעלה דבעינן לחויה לביאה: **לאחת.** הוא לחינן מקודשות משום דכל שאינו בזה אחר זה לפי בבת אחת אינו: **הא אחת מאשה ובתה.** ולא פירש מקודשת: **הא נכריות.** שעמהם מקודשות: **קני את וחמור הוא.** נותן מתנות לגולד ולעובר שבמעי אמו שאינו קונה כלום גם הגולד אינו קונה שהרי לא הקנה לזה אלא חלק

מסורת הש"ס

[ס] מנחות נד: עירובין כ. תוס' דתמלי פ"ח הלכה י, ג) [בכת"י ותיפו': מיקדש. וכמל"ל], ג) עירובין כ. בכורות ס:, ד) [ל"ל רבה כ"ה בעירובין] [אמנם בבכורות רבא], ה) [ע' תוס' בכורות ח ע"א ד"ה תפסה, בפוס"ד כמנחת נעמ"ד, ו) ג"ז עם, ז) מנחות עה: עירובין כ., ח) [בעירובין וכמנחות שם פ"ק ז' זהן וכל"ל], ט) [לקמן סד:] יומא כג.; י) נעיל ט:, כ) [בכת"י נוסף: לחו], ל) ב"ב קמג. [ע"ש תוס' ד"ה כ"ר אמר קנה מלמה], מ) [בדפו"ר: שיתקננו], נ) [בדפו"ר: חזר], ס) [ע' עירובין נ ע"ב תוס"ה עשירי], ע) [ל"ל ומהכ"ג שם], ע) [ל"ל קריבהו. ויעב"ן], פ) [ל"ל בבת אחת אחד זה], צ) [ל"ל מתאכלי. ויעב"ן], ק) [ל"ל לכולם (ויעב"ן)], ר) [ל"ל בדפו"ר)], ש) [ל"ל כרס"ו שבכי"ן], ת) [לקמן סח ע"ב]

תורה אור השלם

1. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבְעָלָהּ וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ:

דברים כד א

הגהות הב"ח

(ת) גמ' פלגא פלגא למיתמא: (ב) רש"י ד"ה לו קדשו וכו' בעירובין נ"ב ע' שם דף כ"ד ותיפת נמי בפ' אלו קדשים דף קיב:

תום' ר"י הזקן

תיפוק לי. דאפילו לא קידש אלא אחת מהן הואיל ולא פירש איזו אינה מקודשת לדידיה דהא לא ידעינן איזו היא אחות אשה. לדבריו דרמי. דמוקי לקרא לקדשן שתיהן כאחת. קדושין שאין מסורין לביאה. כגון שאמר אחת מבנותיך מקודשת דהא לא ידעינן [איזו], או אמר לאחיות אחת מכם מקודשת וקבלה האחת בשליחות חברתה שאינו יכול לישא אחת מהן שמא אחות אשתו היא. את וחמור. נותן מתנה לגולד ולעובר שבמעי אמו או לחמור שאמר קני את וחמור, לרב המנונא אינו קונה כלום גם הגולד שהרי לא הקנה לזה בלא זה, וחמור או (עבד) [עובר] לאו בני קנין נינהו, הכא נמי לא קדש האחרות אלא כמו שקדש האחיות והאחיות אינן מקודשות דכל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו.

מוסף רש"י

המרבה במעשרות. אחד ממאה מן מעמונה, פירותיו. שפלק לגד אחד, מולין מתוקנין, שנתן לגוי מקולקלין, שהרי נטל מעורב בהן כשנתן קנ שהמעי לא חל עם המעשר אלא על הרוחות למעשר והשאר טבל הוא, דמעשר בהדיא אמר רחמנא שיעור אחד מעשרה, ולא דמי לתרומה שניטלת בעין יפה ובעין רעה ובעיטים, דכתרומה לא כתיב בה שיעור (ערובין נ. ובע"ז מנחות נד:). ואמאי. פירותיו מתוקנין, נימא כל שאינו בזה אחר זה. דלילו הוא מפריש מעשר כהלכתו והדר שקל הו וקריב עליה שם מעשר על מולין שניתקנו כבר לא חיל עליה שם מעשר, והשתא נמי כי לפרים הכי נוטפינן עם מעשר לפילו על הרוחות למעשר (ערובין נ). שאני מעשר. דלמכי פירותיו מתוקנין דעל כל גרגר וגרגר שבו חל השם עליו לפי חשבון הרוחות למעשר, כגון הפרים אחד מחמשה קדש כל גרגר חלוי, דאי אמר תתקדש פלגא דחיטתא קדשה. ואפי' היו לפרים כפלים וקרע עליה שם מעשר כמאן דאמר מיקדוש כל חיטתא לפלגא (שם). והרי מעשר בהמה דליכא לחצאין. דאי אמר מלמד שאין הלחם קדוש אלא מן המעשר אלא על הרוחות למעשר והשאר טבל הוא, דמעשר בהדיא אמר רחמנא שיעור אחד מעשרה, ולא דמי לתרומה שניטלת בעין יפה ובעין רעה ובעיטים, דכתרומה לא כתיב בה שיעור (ערובין נ. ובע"ז מנחות נד:). ואמאי. פירותיו מתוקנין, נימא כל שאינו בזה אחר זה. דלילו הוא מפריש מעשר כהלכתו והדר שקל הו וקריב עליה שם מעשר על מולין שניתקנו כבר לא חיל עליה שם מעשר, והשתא נמי כי לפרים הכי נוטפינן עם מעשר לפילו על הרוחות למעשר (ערובין נ). שאני מעשר. דלמכי פירותיו מתוקנין דעל כל גרגר וגרגר שבו חל השם עליו לפי חשבון הרוחות למעשר, כגון הפרים אחד מחמשה קדש כל גרגר חלוי, דאי אמר תתקדש פלגא דחיטתא קדשה. ואפי' היו לפרים כפלים וקרע עליה שם מעשר כמאן דאמר מיקדוש כל חיטתא לפלגא (שם). והרי מעשר בהמה דליכא לחצאין. דאי אמר מלמד שאין הלחם קדוש אלא מן המעשר אלא על הרוחות למעשר והשאר טבל הוא, דמעשר בהדיא אמר רחמנא שיעור אחד מעשרה, ולא דמי לתרומה שניטלת בעין יפה ובעין רעה ובעיטים, דכתרומה לא כתיב בה שיעור (ערובין נ. ובע"ז מנחות נד:).

קבג א מיי' פ"ג מהל' מעשר הלכה יד סמג עשין קלח טוש"ע יו"ד סי' שלג סעיף טו:

קכד ב מיי' פ"ח מהל' בכורות הלכה ד:

קכה ג מיי' שם הל' ג:

קכו ד ה מיי' פי"ב מהלכות פסולי מוקדשין הלכה טו:

קכז ו מיי' פ"ט מהל' מיאוס הל' ב ג סמג עשין מח טוש"ע יהו"ד סי' מע סעיף ב: